

SLOVENSKI NAROD.

haja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele na vsa leta 85 K, na pol leta 42 K, na četrt leta 21 K 50 h, na eden mesec 8 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom na vsa leta 84 K, na pol leta 42 K, na četrt leta 21 K, na eden mesec 8 K. Kdor hodi sam po ulici, velja na celo leto 22 K, na pol leta 11 K; na četrt leta 5 K 50 h, na eden mesec 1 K 80 h. — Za tuje dežele toliko, kolikor enašča poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne obračuna. — Za zunanjo plačilo se od petostopne petit-vrste po 12 h, če se osnanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izloče frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, osnanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vagove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Shod slovenskih odvetnikov.

Že pred nekaj leti je bil prvi slovenski odvetniški shod povodom uvedbe novega civilno-pravnega reda pri sodiščih. Takrat je grof Gleispach hotel z vso silo zabraniti, da bi se pri vzkljenih obravnavah pred nadsodiščem v Gradcu ne smelo razpravljati v slovenskem jeziku, ampak, da bi se moralo obravnavati vse — ne glede na to, ako se je tudi preje pri nižjih instancah razpravljalo edino slovenski in so bili tudi vsi akti spisani v slovenskem jeziku — edino le v nemščini kot poslovnem jeziku graškega nadsodišča.

Temu nasilstvu, ki je bilo v kričnem nasprotju z vsemi veljavnimi zakonskimi določbami, so se z vso odločnostjo uprli in postavili po robu slovenski odvetniki. Prišel se je oster boj, v katerem pa je po ljuti borbi vendarle vsaj v bistvu zmagała pravična slovenska stvar. Sicer zadeva glede slovenskega razpravnega jezika pri graškem nadsodišču še dosedaj ni urejena tako, kakor bi morala biti, vendar se sedaj nikdo več ne drzne, da bi omejeval rabo ali kratil pravice slovenskega jezika, ki mu zakonito pristojne tudi po novem civilnopravnem redu tudi pri apelnih razpravah pred nadsodiščem.

V nedeljo se zbero slovenski odvetniki drugič, da se energično postavijo na branik za prava slovenskega jezika, kakor so to storili pred leti. Važna zadeva je dala temu povod.

Na Koroškem se odrekajo slovenskemu jeziku vse pravice, zatreti se ga hoče popolnoma ter ga enkrat za vselej iztrgati iz vseh uradov, posebno pa se izpred sodišč. Ko se je letos dr. Brejce, preselivši se v Celovec, jel posluževati posledno pred sodišči edino le slovenskega jezika, je kar zašumelo po nemškem logu, vse je bilo pokonc in napele so se vse sile in porabila vsa sredstva, da se definitivno zatere vsako slovensko uradovanje na Koroškem, da se slovenski jezik izžene izpred koroških sodišč in se vsakomur zabrani, se tega jezika posluževati napram uradom, specijelno napram sodi-

šču. Koroški deželni zbor, odvetniška zbornica, trgovska in obrtna zbornica, občinski svet mesta Celovca in več občinskih zastopov po deželi se je oglašilo in povsodi odmeva po Koroškem, kjerkoli imajo Nemci premoč, eden edini bojni klic in ta je: Ven s slovenskim jezikom s Koroškega, proč z „novoslovenščino“, koje na Koroškem nikdo ne razume!

Koroški šovinisti vedo dobro, da ima slovenski jezik kot v deželi navaden jezik na Koroškem iste pravice, kakor nemški in da bi se ne mogli uspešno boriti proti slovenskim zahtevam, čim bi javno pred svetom priznali, da je slovenščina v deželi navaden jezik, jezik, katerega govori ena tretjina koroškega prebivalstva. Zato so se postavili na stališče, da jezik, katerega govore slovenski Korošci, ni identičen z jezikom, katerega se poslužujejo Slovenci drugih pokrajin, in da književni jezik le-teh — takozvana nova slovenščina — sploh ni razumljiva slovenskim Korošcem. „Novoslovenščina“ torej ni jezik slovenskih Korošcev, potem takem tudi ne v deželi navadna in se vsled tega ne sme rabiti kot razpravn jezik pri uradih na Koroškem.

Absurdnost in glupost teh trditvev je ad oculos pokazal poslanec Grafenauer, ki je poslanecem nemške ljudske stranke, ki se najljuteje bore proti ravnopravnosti slovenskega jezika, dokazal, da se sami poslužujejo one „nove slovenščine“, kateri sicer odrekajo vse pravice na Koroškem, kadar hočejo slovenske Korošce dobiti na svojo stran. In slovenščina ni na Koroškem navaden jezik? Koliko občinskih uradov, koliko posojilnic in drugih zavodov uraduje v slovenskem književnem jeziku, da, celo politični uradi ga rabijo nasproti slovenskim strankam. Ali je torej resnica, da je dosihdob na Koroškem dominirala izključno nemščina kot poslovni jezik vseh uradov? Da je to neistina, je že izgori rečenega razvidno. Pripomniti pa še je, da se je že pred 20. leti razpravljalo s posameznimi strankami

in slovenskimi odvetniki slovenski. Slovenske razprave pred koroškimi sodišči niso torej nikak „novum“!

Kako silno pa se je animoznost proti slovenskemu jeziku, pač mnogo radi naše popustljivosti, polastila vseh, tudi sodnijskih krogov, nam kaže slučaj v Rožniku. V tem popolnoma slovenskem kraju se je predznil sodnik javno izpovedati, da ne razume slovenski in je celo obsojil dr. Brejca na stroške preložitve obravnave, ker je le ta zahteval slovensko obravnavo in bi se moral vsled tega pritegniti tolmač. To je že vendar najskrajnejša krivica in nepravilnost, ki kriči do neba!

V členu 19. državnega osnovnega zakona je zajamčena popolna ravnopravnost našemu jeziku v uradu in šoli. Dasi se ta zakonska določba nasproti nam ne izvaja natančno, kakor bi se morala, vendar smo že vsaj toliko dosegli, da je v naših pokrajinah nasproti nam vsaj vnanji uradni jezik slovenski. A se daj nas hočejo še te mrvice, ki smo si jo priborili v težkem boju, deloma oropati in jo omejiti samo na Kranjsko, Štajersko in Primorsko!

Treba bo novega boja. Prvi, ki so stopili v tej borbi na branik za narodna prava, so naši odvetniki, ki so že od nekdaj igrali v našem boju za ravnopravnost najvažnejšo vlogo. Kar smo dosegli na tem polju, so nam vse skoro izključno izvojevali slovenski odvetniki.

Naj bi tudi nedeljski odvetniški shod bil vspen in naj bi obrodil obilo sadu!

Deželni zbori.

Seje dne 22. oktobra.

Koroški deželni zbor. Trgu Grebinju se je dovolilo 2000 K prispevka za vodovod. Posl. dr. Lemisch je predlagal, naj se kmetijsko-kemičnemu preskuševališču v Celovcu zviša stalna letna podpora na 2000 K, ako tudi država, trgovska zbornica in celovška občina zvišajo podpore. K temu predlogu je

naznanil deželni odbornik Hönlinger, da deluje celovška občina na to, da preide imenovani zavod v deželne roke, kar je tudi potrdil celovški župan Neuner. Splošni delavski bolniški in podporni blagajni za Koroško se je dovolilo 800 K prispevka. Posl. Winkler je predlagal, naj se naprosi vlada, da predloži državnemu zboru zakonska načrta, s katerima se 1.) spremeni § 401. kaz. pravnega reda tako, da se nastop kazni, ki ne presega 6 mesecev, tudi tedaj mora odgoditi, ako to zahtevajo neizogibni interesi delo- ali službo-dajalca, in 2.) zakonski načrt, s katerim se bo določilo, kako je postopati pri nalaganju denarja za sirote, in da vloga za eno siroto pri hranilnicah ne sme presegati 3000 K. Oba predloga sta bila sprejeta.

Istrski deželni zbor je izvolil v odseke le Italijane. Zakoni o regulaciji plaš začasnih učiteljev, o reorganizaciji učiteljskega penzijskega zaklada in o ureditvi učiteljskih pokojnin so se izročili šolskemu odseku.

Češki deželni zbor. Včeraj se je že pri prvem obstrukcijskem predlogu pokazala nesklepnost ter se je seja zaključila. Češki radikali dolžijo Mladočehe, da nalašč provzročajo nesklepnost. — Rektorja češkega in nemškega vseučilišča sta vložila od svoje stranke podpisana predloga, naj se zgradi dostojno centralno poslopje s poslopjem za knjižnico za češko, oziroma za nemško vseučilišče.

Nižjeavstrijski deželni zbor je sprejel proračuna za leto 1903 in 1904. Pri debati o točki „nauk“ je Lueger strastno napadal posl. učitelja Seitza, da ni vreden učiteljske službe. Med krščanskimi socijanci in Seitzem je prišlo do ostrih kontrov. Lueger je izjavil, da bo tudi v bodoče vsakdo, ki hoče dobiti na Dunaju učiteljsko službo, mu moral dati častno besedo, da ni socialni demokrat, niti Schönererjanec, niti Wolfjanec.

Ogrska kriza in Hrvti.

Današnji dan se napoveduje v ogrski krizi kot kritični dan prve vrste. Opozicija se je odločila za boj do skrajnosti ter nabira podpise, da se proglasi parlament permanentnim. Kossuth razglša, da je na Ogrskem zavladal absolutizem, ker se mora za vsako podrobno vprašanje prositi kraljevega dovoljenja.

Desetmesečni boj ogrske neodvisne stranke se bliža svojemu koncu. Priznati se mora opoziciji, da je vodila ta boj spretno, nevtrastno in vztraj o. Vspehi ji ne morejo oditi. Ogrji bodo brezdvomno lahko zadovoljni, ne tako nemadžarske narodnosti na Ogrskem. Posebno hudo po krivici in proti nagodbenim zakonom pa bodo udarjeni Hrvatje, a to vsled krivde lastnih delegatov. Hrvaška ima v ogrskem zastopu 40 delegatov, seveda madžaronov. Med njimi je delegat Josipovich celo v odseku devetorice, ki je sestavila vojni program. In Josipovich je program za mirno vestjo podpisal, dasi je isti brezdvomno naperjen proti hrvaškim pravicam. Toliko klečeplastvo se je celo Madžarom zdelo prehudo, in list „Egyetértés“ se je krvavo pošalil s hrvaškimi delegati, ko je poročal, da je Josipovich zahteval v odboru devetorice, naj se rešpektujejo tudi hrvaške zahteve, a ko je odbor te hrvaške zahteve odbil, se je vseh 40 hrvaških delegatov zagrozilo, da izstopijo iz liberalne stranke. S tem je hotel list povedati, da bi hrvaški delegatje bili lahko, da, morali tako postopati, ako bi bili možje in ako bi jim bilo res kaj na hrvaških interesih. Madžari sami so prepričani, da bi s takim odločnim nastopom v sedanjih razmerah bili dosegli za Hrvaško vse.

Hrvatje imajo popolno pravico, da bi tudi v tem vprašanju varovali svojo državno pravno individualiteto, da bi nastopili za pravice svoje domovine, ki so ji zajamčene v nagodbenih zakonih, ker je vprašanje jezika, grbov, šol itd. v armadi avtonomna zadeva, v kateri se Hrva-

LISTEK.

Osemindesetniki.

Spisal Anton Trstenjak.

(Dalje.)

V Čakovcu bila mi je sreča toli mila, da sem vso noč prežl v društvu trške inteligencije. Bil sem priča, kako se je zabavala pri čaši vina. Pri čaši vina je vsak človek odkritosrčen; vsak se kaže takšnega, kakršen je. Čakovska gospoda ni slutila, da jo opazuje tujec, kateri si iz njih govora napravlja verno sliko.

Bil je ponedeljek. Ob osmih zvečer igrala je godba na trgu. Kakih petnajst godcev igralo je čisto navadne komade, recimo »evropske«; nič nisem slišal mažarskih pesmi. Poslušalcev in zijačev je bilo malo. Židi, teh je bilo največ, izprehajali so se po tlaku, pogovarjali so se po mažarski, takisto njih dame, a moj Ovetkovics Antal, pred čigar prodajalnico sem stal nekaj časa, govoril je s svojo obitelji le po nemški. Trški otroci, bosonogi paglavci in

pohajkovalci, pa so razsajali glasno kričali in se podili po sredi ceste, in to so bili jedini čakovski stanovniki, kateri so si nagajali v lepem kajkavskem hrvaškem jeziku. Po trgu sem srečaval tudi kmečke ljudi, kateri so me pozdravljali po hrvaški. Po promenadnem koncertu, kateri ni trajal dolgo, izpraznila se je dolga čakovska ulica, v postranskih itak ni bilo posebnega gibanja, in tako je sredi trga ostalo le pet Hrvatov, katere so še v pozno noč prodajale tam mejumurske hruške, jabolka in slive.

Čakovska gospoda, uradniki, častniki, trgovci in tolpa agentov, vsula se je v hotel »Zrinjski«, jaz pa sem se še pomudil pri Hrvatih, pri katerih sem proučeval mejumursko pomologijo. V prodajalnicah sem si nakupil pristnih mežarskih razglednic. V celi zalogi nisem zasledil niti jedne nemške; kake hrvaške ne bi dobil niti za drag denar. Tena in poulična praznata pregnala je tudi mene, zadnjega agenta, v bližnji hotel.

Hotel »Zrinjski«, v katerem sem

prenočeval, ima vse ugodnosti in udobnosti, lepe sobe in prostoren restavracijski vrt. V hotelu je bilo vse polno tujcev, kar svedoči, da sem zahajal mnogo ljudi. Ker sem bil po svoji obleki bolj podoben revnemu nego imenitnemu agentu, ni vedel sobar, v katero sobo da bi me utaknil. Povedel me je gotovo v najslabšo sobo tam na koncu hotela in me je še z milosrdnim pogledom vprašal, ali morem plačati dve kroni za prenočišče. Prikimavši mu, da imam toliko, moral sem mu še takoj povedati svoje ime. Za moj značaj se ni zmenil in je kar zapisal v knjigo: »agent«.

Ko sem stopil na restavracijski vrt, bila je še samo jedna miza brez gostov, in ta je stala pri vhodnih vratih. Ob vseh ostalih mizah so sedeli, pili in jeli Čakovčanci in stranski gostje. Bil je zastopan vojaški in civilni stan. To so bili mladostni, možki in starikavi obrazi, le nekaj Judinj bilo je v domačih družbah. Na takar je pozdravljaj dohajajoče goste po mažarski, pogovor med gosti vršil se je v mažarskem, a tuptam tudi

v nemškem jeziku. Vendar se mora reči, da je vladajoči jezik mažarski.

Ta gospoda je torej, izimši morda nemške agente, stebel mažarske opozicije in njenih osemindesetnikov. Tako so mi zatrjevali v raznih prodajalnicah, v katerih sem si kupoval razglednice in druge potne potrebščine. Govoril sem tako, da je prodajalec pokazal svojo politično barvo. Pod Sv. Jurijem, nekoliko pol ure pred Čakovcem, seznanil sem se v krčmi z mladim, še golobradim gospodom, kateri je tu pričakoval svojo sestro iz Čakovca. Ta mladenič mi je zatrjeval, kako »neumni« so hrvaški kmetje, da se dajejo zapirati in celo streljati radi »zastave«. Rekel je, da Hrvatoma njih upor nič ne koristi; mažarska »država« bode dobila svojo samostalnost, ločila se bode od Avstrije, a Hrvatem se ne more zato slabo goditi. Duh Košutov je res vse obmamil. Čakovec stoji na hrvaški zemlji, ali tudi on se klanja Barabašu! Razglednice, žveplenke in jednaka drobnjava diha duh starega Košuta.

Tik vrta je kavarna. V njej ni bilo mnogo časopisov. Vsi so viseli na jednom klinu: Egyetértés, Független Magyarorszag, Budapesti Hir-lap, Das Neue Pester Journal, a vsa ta glasila opozicije sta zakrivala Pester Lloyd in Neue Freie Presse. To se umeje, slovanskega časopisa ali slovansko tendencijo zastopajočega lista tu ni nijednega. Po večerji izpil sem čašo kave v tej kavarni, da bi videl, kaj tu delajo Židi. Gostje so v kavarni kvartali, a malo govorili. Največkrat sem slišal besedo »bela«, to je tista beseda, katera se tudi čuje pri »Slonu« v Ljubljani. Igrala sta po dva Žida pri okrogli mizi. Kvartača sta si sedela nasproti. Jeden Žid je sedel na stolu, in sicer tako, da mu je desna noga ležala na stolu z desne strani, a leva noga takisto na stolu z leve strani. Tako »udobno« se je razkoračil so-sednji kvartopirec. Dva igralca potrebovala sta trej šest stolov! Le jaz, kateri sem bil precej časa v kavarni, sedel sem po »evropski« šegi, in le jaz sem bil edini, kateri sem čital časopis. (Dalje prih.)

ška popolnoma loči od Ogrske. Toda s privoljenjem četrdesetorice hrvaških delegatov, posebno valed hlapčevanja Josipoviča se madžarske vojne zahteve gotovo raztegnejo tudi na Hrvaško. Dasi vojni program ogrske neodvisne stranke še ni znan v celoti, zagotavlja se, da je isti glede Hrvaške izdelan tako, da ostane v vojaški šoli v Karlovcu nemški učni jezik, z druge strani pa se zopet zatrjuje, da se bo pri vojaških sodiščih na Hrvaškem uradovalo hrvaški. Najnovejša, a malo verjetna vest iz Budimpešte pravi, da je četrdesetorica hrvaških delegatov sklenila, sklicati v Zagreb konferenco, da so dogovore, kako stališče bodo zavzeli proti madžarskim vojaškim zahtevam. Ako se to tudi res zgodi, je to le prazno zvonjenje po toči, kajti o madžarskih zahtevah se bo do tedaj že odločilo, ker jih je tudi Josipovič že podpisal.

Politične vesti.

— Mladočeški izvršilni odbor je imel včeraj sejo, v kateri je poročal dr. Stranjsky o svojih konferencah z ministrskim predsednikom ter izjavil, da se valed tega ni spremenilo razmerje Čehov napram vladi, ker so se le moravsko češki deželni poslanci izrekli za to, da bi sodelovali pri volilni reformi. Nekateri češki listi pa vendar napadajo dr. Stranjskega, zakaj se je začel pogajati z dr. Körberjem.

— Slušatelji filozofske fakultete na češkem vseučilišču so imeli včeraj shod, na katerem so ostro obsodili nedostadne prostore na vseučilišču ter se izrekli za ustanovitev češkega vseučilišča na Moravskem. Vlada je poslala sekcijskega načelnika Stadlerja v Prago, da se pouči o prostorih na češkem vseučilišču.

— Novo ministrstvo? Avstrijska zdravniška zbornica predloži ministrskemu predsedniku in obema zbornicama prošnjo za ustanovitev sanitetnega ministrstva.

— Srbski kralj se je udal ter sprejel v svojo listo tri radikalne državne svetnike. Državni svet bo imel potemtakem 10 radikalcev, tri liberalce in tri progresiste.

— Premirje v Macedoniji. Voditelji vstašev so baje sklenili, čez zimo mirovati, ako ne bo turško vojaštvo preganjalo vstašev ter ako se bo macedonskim beguncem dovolilo, vrniti se v domovino.

— Prokletstvo proti carju. Armenski patrijarh Mkrtič v Tiflisu je slovesno v cerkvi pred ljudstvom proklel ruskega carja in njegovo vladno, ker je minister Plehve konfisciral armenski cerkveni zaklad.

— Gibanje med belgrajskimi visokošolci. Podpolkovnik Mišić je dobil od tajnega odbora

pismo, naj uredi v osmih dneh svoje zadeve, ker bo potem ustreljen. Tudi izdajatelj »Nar. lista« so poslali visokošolci pismo, v katerem mu groze z umorom.

Dopisi.

Iz Radovljice. »Slov. Narod« je v 242 številki priobčil dopis, kako je nujna lekarna na Jesenicah. Ko smo čitali oni dopis, šli smo takoj v lekarno poizvedet koliko resnice je na tem dopisu, in glejte, dobili smo sledeči odgovor: Ni res, da bi bila sl. tovarna lekarna opustila, kajti naroča kaže, da še obstoji, kar je tudi povsem prav, prinesel pa ni g. M. 17 receptov marveč 31 x Rp., kar znači 31 komadov zdravil, rekel pa ni lekarnar, da bo izdeloval to naročbo vso noč, marveč, da je pripravljen makari delati vso noč, če ima le opravila, prestrašil se pa tudi ni omenjene naročbe, pač pa je bil veselo iznenaden, da mu je sl. tovarna s cenj. naročilom prišla na pomoč. Svetovno znana tovarna že ve, kaj je prav. Ubogi bolniki so morali prvokrat vsled železniške nezgode čakati na zdravila, saj vendar železniške nesreče ni zakrivil lekarnar, ka-li? Z 2, 3, in 4 naročili je šlo vse gladko in zadovoljno, upamo, da bo šlo tudi v prihodnje povsem točno in pravilno, upajmo pa tudi, da bodo take in enake neosnovane dopise odločilni krogi popolnoma prezrli. Pisu pa kličevo v prevdarek: Quidquid agis ter na svidenje »pri Philipih«.

Iz Zagorja. Dne 10. t. m. se je vršil povodom zagorskega štrajka premogarski shod v Dolenji vasi. Pri tej priliki so našega »fotra« župana prav po njihovem zasluženju počastili. Ali glej, mesto da bi se jim župan zahvalil, rekli so prav močzato: jaz odstopim od priljubljenega županskega stolca. Že 15. t. m. je bilo v »Slov. Narodu« izraženo veselje ubogih zagorskih davkoplačevalcev, češ »foter« župan grejo v »penzijo«. To veselje bilo je pa prehitro, kajti naš »foter« župan se drže županskega stolca, kot bi imeli smolo na svojih pristnih nemških hlačah. Akoravno so dali gospod »foter« župan častno besedo, je še danes vse pri starem. Pa kaj, beseda je beseda, saj gre v zrak, mož pa ostane le tisti, kakor je bil, namreč b...a. Sedaj naj pa še kdo reče, da ni zagorska občina srečna, ker ima tako uзорnega župana. Akoravno sedaj gospod »foter« župan zapuste svoj stolec (?), vendar bodo nam ubogim zagorskim davkoplačevalcem ostali z zlatimi črkami zaznamovani v knjigi »davnihh opominov«. Ne samo nam, ampak tudi delavcem se bodejo počasi oči odprle, da bodejo malo bolj natak pogledali onega, kateremu so s svojimi žulji napolnili njegove velike žepe; zato jim je pa o priliki, ko so hoteli zboljšati svoje žalostno stanje, poslal nasproti »bajonete«. Delavci ravnajte tudi vi po pogovoru »klin s klinom«. Gospod župan! vam pa svetujemo, da se zopet pobratite z gospodom Čobalom, kateri vam je do zmage pomagal, da Vas bode o priliki zopet prav pošteno oklofotal.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. oktobra.

— »Družba treznosti«. V naših klerikalnih se združujejo vsi eks-

trezni. Najprej so oznevali nebroj konsumnih društev, v katerih se goji pijančevanje, kakor v nobeni beznici, sedaj pa nakrat gore za treznost. Zavedamo se dobro, da je alkoholizem velika rana na našem narodnem telesu in zato smo prijatelji vsakega dela, ki naj to strast omeji. Če bodo klerikalci a svojo agitacijo kaj dosegli, nam bo to le veselilo. Prilike imajo dovolj, saj pijančevanje ni nikjer na Slovenskem tako ukoreninjeno, kakor ravno v najbolj klerikalnih okrajih. Računali smo po izkazih deželnega odbora o porabljenem alkoholu in po izkazih o zadnjih volitvah, in prišli do žalostnega rezultata, da, kolikor več se v kakem okraju spiše šnopsa, toliko več glasov dobe klerikalni kandidati. Čimbolj narašča žganjepitje, tembolj se množe klerikalni glasovi; čimbolj pojema žganjepitje, toliko bolj pojema klerikalni glasovi. Žal, da nimamo pravega zaupanja v najnovejšo klerikalno akcijo proti pijančevanju. Alkoholizmu se ne da drugače priti do živga, kakor če se narod poučuje in če se mu da dobra in cenena pijača namesto špirita. Z nadnaravnimi sredstvi se dandanes nikogar več ne pridobi, to nam gospóda okrog »Slovenca« lahko verjame. In tudi to nam spoštovani prebivalci naših farovžev lahko verjamejo, da najlepše pridige in vsa čeznaravna sredstva ne bodo čisto nič pomagala, če duhovščina ne bo ljudem dajala dobrih zgledov. Kdor ljudem vodo samo priporoča, sam pa se skriva z vinom napaja, ta ne bo nikogar odvrnil od pijančevanja.

— Prijazen zastopnik svojih volilcev. Znano je, da sta gorenjski občini Jesenice in Koroška Bela sklenili posebni peticije, ki obsojata klerikalno obstrukcijo v deželnem zboru. Peticija občine Koroška Bela se nanaša tudi na zboljšanje učiteljskih plač in na podpore občinam, katere stvari so neprimerno nujnejše kakor volilna reforma. Obe občini sta naprosili svojega poslanca Pogačnika, da njiju peticiji predloži dež. zboru. Slavnj gorenjski poslanec Pogačnik pa ne samo da ni storil, za kar sta ga prosili rečeni občini njegovega volilnega okraja, ne samo, da je tema občinama poslani peticiji vrnil z izjavo, da jih ne čee predložiti deželnemu zboru — še »nafarbat« ju je hotel, da niso klerikalci tisti, ki so krivi nedelavnosti dež. zbora. Poslal je županstvu na Jesenicah in županstvu v Koroški Beli doslovno enaki pismi — najbrž so mu jih sestavili v Ljubljani in Pogačnik je koncept le prepisal. Ti pismi se glasita: »Večenjeni gospod župan! Poslani občinski sklep od dne 11. oktobra uljudno vračam, ker ga deželnemu zboru predložiti ne morem. Kat. narodni poslanci so na vseh shodih in v časopisju povdarjali, da

hočejo nastopiti proti krivičnemu zastopstvu v našem deželnem zboru, v katerega na primer 53 takozvanih veleposestnikov voli 10 zastopnikov, več kot štiristotinoč kmetov pa samo 16. V vseh avstrijskih deželnih zborsih pričel se je boj proti stanovskim zastopstvom, ne samo pri nas. Da pa pokažemo svojo dobro voljo, da hočemo tudi letos delovati — brez da bi opustili zahtevo po opravičeni volilni reformi — izjavil je imenom kluba, predsednik v javni seji dne 14. oktobra, da se od naše strani čisto nič ne bode ovirala rešitev tistih poročil v zbornici, ki bodejo odgovarjala po našem prepričanju ljudskim koristim, osobito vsi predlogi o pospeševanju cestnih in vodovodnih zgradb. Predlagali smo, da se izločijo vse nujne gospodarske potrebe, in da se takoj o njih obravnava in sklepa. Nasprotna stranke so te ponudbe odklonile in zahtevale, da se jim brezpogojno uklonimo. Kat. narodna stranka tedaj ni kriva, ako se letos ne bodejo obravnavale najnujnejše deželne potrebe. Z odličnim spoštovanjem pozdravljam udani Pogačnik. v Podnartu, dne 16. oktobra 1903. Z ozirom na ta Pogačnikov list se nam piše iz Koroške Bele: Prišli smo sedaj v veliko zadrego ter premišljevali in se posvetovali, kaj naj storimo? Gotovo je dejstvo, da je občina podpore nujno potrebna in isto tako nujno potrebno je zboljšanje učiteljskih plač ter v obeh slučajih bi pameten človek moral vpoštevati pregovor: Bis dat, qui cito dat! Naš poslanec pa nas tolaži z volilno reformo! Ravno tako, kakor nas tolažijo duhovniki z večnim izveličanjem, ako se nam na svetu prav slabo godi, češ potrpite, bodele pa tam bolje imeli, prvo je izveličanje! Mi pa, vedoči da nam večnost ne odide, hočemo, dokler smo živi in zdravi, zadostiti svojim časnim potrebam in sicer lepo po vrsti, najpreje nujnim, potem manj nujnim itd. ker nam sicer brezpogojno zadene gospodarska nesreča. Misleči, da naš zastopnik slavnj poslanec Pogačnik tudi tako misli po zdravem človeškem razumu, obrnili smo se do njega. Pa smo se zmotili! Naš poslanec nam noče pomagati. Kaj sedaj? Nekateri so predlagali, da bi se priredilo romanje na sv. Višarje, kjer bi prosili in molili, da bi Pogačnik zadel v loteriji in potem plačal Šusteršiča oziroma ljudsko posojilnico, da bi postal neodvisen ter vrgel črno farško larvo čez svoj trdni most v Savo. Drugi so zopet predlagali, da bi dr. Šusteršiču kot čredniku katoliškok narodnih backov poslali čisto nove lepo zakriviljene coklje, da bi ga s tem podkupili. Eni so rekli, da bi poslali papetu v Rim peticijo, da naj se sprejme v litanije tam med časnimi nadlogami še prošnja: »od obstrukcije reši nas, o Gospod!« češ litanije se povsod molijo in ker Pogačnik pridno hodi v cerkev, se mu bode že sree omehčalo. Takih in enakih predlogov je bilo še več, vendar pa smo se nazadnje zedinili,

ter poslali svojo povsem umestno, pa od katoliških poslancev prezrto peticijo g. dr. Tavčarju kot načelniku kluba narodno-napredne stranke kot edine naše rešiteljice!

— »Slovenec« in zdravniška zbornica. Sobotni »Slovenec«, ki seveda dobro ve, da je zdravniška zbornica kranjska že pol leta razpuščena, hinavsko zastavlja javno vprašanje: »je-li je v soglasju s stanovsko častjo zdravniško, ako zdravnik, ki je že več let v kakem kraju nastanjen, po občinskem slugi kmetom objavlja svoje ordinacije.« Za odgovor daje »Slovenec« odmora pet dni — in če bi ga do tlej za svoje perfidije ne dobil, bi molčal, ako bi ne bilo marijapoljskih popov in njihovega klerikalnega podrepnika dr. Divjaka na svetu, katerim ne gre to v glavo, da bi navzlic vsi infamni njihovi agitaciji morda dr. Robida vendar-le kak krajec zaslužil, da bi ne šlo vse v brezdanjo bisago dr. Divjakove. Kakor smo poizvedeli, je g. dr. Robida, ki je bil doslej pač »nastanjen« 5 let na Studencu, a ni doslej izvrševal zdravniške prakse, prišel isto izvrševati, naznanil to vodstvu blaznice in okr. glavarstvu ter je to v 18. reci osemnajstih besedah dal oklicati pri županatvih občin v Polju in v Dobrunjah. Da se ni oziral na gospode iz farovža, in da jih je tako prikrajšal za pristojne jim oklicne takse, je res neodpušljivo. Še bolj neodpušljivo pa bi bilo, če bi dr. Robida še vedno čakal, kdaj nastanejo redne razmere na deželnih blaznicah, med tem pa še nadalje gledal, kako si polni brumni cakmošter in »psihiater« Divjak s pomočjo farške agitacije svoj mošnjček. Navzlic prepovedi od strani dežele prevzel je ta bogaboječ mož pred enim letom zopet službo v tisti tovarni, iz katere ga je pred 3 leti ob priliki štrajka delavstvo njegove lastne stranke vrglo ven. Sedaj pa ima s farovško pomočjo zopet to službo, svojo glavno službo, ki mu nese največ, potem obilo, od farovža naklonjeno privatno prakso, in če kaj časa ostane, tudi še skromno službo v blaznici. Svoječasno ponudila se je tovarniška služba dr. Robidi, a ta je je z ozirom na svoje predpise odklonil moral. Za Divjaka pa taki predpisi niso veljavni — deželni obor obrača, Divjak pa obrne, in tako je ostalo leto dni in bo ostalo še nadalje. In sedaj mi javno vprašamo, koliko časa bo še gledal deželni odbor, da dr. Divjak lahko počne, kar hoče; kako to, da niso instrukcije za vse uslužbenca deželne blaznice enako obvezne, in končno, kdaj pride tisti čas, ko se preiščejo korenito razmere na deželnih blaznicah na Studencu. »Slovenec« odgovarjamo pa glede »zdravniške časti« toliko, da tisti, ki ima na sebi polno

Opatov praporščak.

Zgodovinska povest. — Spisal F. R. XXIX.

Novi opat Peter ni imel srečne roke. Komaj je bil slovesno instaliran, je že prišel v navskrižje s svojimi menihi. Opat Peter je namreč zahteval, da naj menihi žive po predpisih svojega reda. To menihom nikakor ni ugajalo in ko je opat celo prepoval, ostajati čez noč zunaj samostana, je zavladala med menihi največja nevolja.

Tudi so se menihi silno jezili, da je opat poslušal samo Rovana in po Rovanovem vplivu odpravil vse krivice, ki jih je bil kmetom naložil prejšnji opat. Vsled tega so se samostanski dohodki precej skršili in ker je opat povrh še štedil, kolikor se je dalo, da bi poplačal po Albertusu prevzete dolgove, so morali menihi dosti skromnejše živeti, kakor so bili sicer vajeni. Albertus je to nezadovoljstvo skrbno netil in previdno, a dosledno ščuval menihi proti opatu. Glavni njegov pomočnik pri tem delu je bil prijor Markvard. Ta se je iz jeze, da sam ni postal opat, sprijateljil z Albertusom in delal na to, da se odstrani opat Peter.

Opat Peter je po svoji instalaciji napravil najprej vojvodinji Viridi na šentlamberskem gradu obisk. Spremljal ga je pri tem obisku poleg njegovega kapelana tudi njegov praporščak Andrej Rovani. Vojvodinja je imela šele sedaj priliko se bližje seznaniti z Rovanom. Albertus ji je bil svetoval, naj na vse načine skuša pridobiti Rovana na svojo stran, da bi v trenutku, ko pride med Albertusom in Petrom do odločilnega boja, ostal nevtralen in zato je vojvodinja posvetila Rovanu veliko večjo pozornost, kakor bi jo smel pričakovati po svojem stanu. In da bi dobila Rovana čim bolj gotovo v svojo oblast, je vojvodinja odredila, da je bila pri sprejemu tudi Margareta navzoča.

Rovana je nenavadna ljubeznivost in pozornost, s katero ga je odlikovala vojvodinja, zelo presenetila in sumil je takoj, da ima vojvodinja kake posebne namene. Zaradi tega je bil previden in hladen. Z Margareto ni spregovoril nobene besede, pač pa z grofico Heleno Lambergovo, ki je bila pri vojvodinji na obisku. Grofica Helena je bila živahna in zgovorna mlada dama in je Rovana hitro zapletla v vesel razgovor.

— Veste, gospod Rovani, je rekla z navno grandeco, jaz sem vam zelo

naklonjena in v dokaz vam dovolim, da me učite jahati.

Rovani je bil tako presenečen, da ni hipoma vedel, kaj naj bi odgovoril, grofica pa tudi ni čakala odgovora, nego pohitela k vojvodinji in rekla prosoče:

— Prosim, visokost, dovolite da me uči gospod Rovani jahati. Že 18 let sem stara in še vedno ne znam jahati. Margareta pa jaše, kakor kak vitez. In Vi, premilostni gospod opat, Vi tudi dovolite.

Vojvodinja je smehlajaje prikimala, opat pa se tudi ni ustavljal.

— O, kar poljubila bi Vas za to prijazenost, premilostni gospod opat, se je veselila grofica Helena. Opat pa je zarudel do las in prišel v silno zadrego, prav kakor bi ga bilo strah, da se ga res dotaknejo cvetoča ustna mlade grofice in si svojo dušo omadežuje z Bog zna kako velikim grehom.

Grofica je dobro zapazila to opatovo zadrego in poredno zaklicala:

— Nič se ne bojte, premilostni gospod opat — saj je dosti mladih gospodov, ki bi bili veseli, ko bi jih poljubila. In obrnivi se k Rovanu, je z veliko resnobo dostavila: Ali ni tako, gospod praporščak? Vi bi bili tudi veseli?

Rovani se je galantno priklonil

in pristopil za korak bliže, kakor bi hotel pokazati, da je pripravljen sprejeti grofičin poljub, Margareta pa je bila nejevoljna, da se grofica tako neprisiljeno vede in ji je očitajoče zašepetala:

— Helena, pomisli vendar — kaj pa delaš — take šale niso spodobne.

— Ali morda gospodu Rovanu ne privoščiš, da bi ga poljubila? se je krohotala grofica. Ali si morda celo ljubosumna?

Margareta je bila užaljena. Vstala je in ostro rekla:

— Take dovtype si prepovedujem. Na opatove uslužbenca pa Margareta pl. Lindeck ne bo nikdar ljubosumna.

Rovana so te žaljive besede hudo spekle. Že je hotel tudi ostro odgovoriti, a grofica, na katero ni napravila Margaretina zavrnitev nikakega utisa, mu je prestrigla besedo:

— Nič se ne jezite, je rekla Rovanu in se ljubeznivo nasmehnila. Margareta je na Vas jezna, ker ste nasprotnik njenega brata. Malo se vam je hotela maščevati, a bodite velikodušni in odpustite ji.

— Nimam varoča, da bi bil razžaljen, je hladno, a jako resnobo odgovoril Rovani. Jaz nisem plemenitaš, nego res le priprost uslužbenec satskega opata. Sicer pa vem, da mi

plemenita gospodična Margareta ni naklonjena in poznam tudi vzrok.

Margareta je slišala zadnje besede. Naglo se je obrnila k Rovanu in rekla:

— Motite se gospod praporščak. Prepri, ki ste ga imeli z mojim bratom, me nič ne briga, jaz se v ta prepri nisem nikdar vtikala in —

— Oprostite, gospodična, je pripomnil Rovani — pismo —

— Kako pismo? je vprašala Margareta.

Grofica Helene se je polastila silna radovednost. Stisnila se je bližje k Rovanu in Margareti, da bi ji ne ušla nobena beseda in šepetala:

— Kaj? — Pismo? — Kako pismo?

— To je pa silno zanimivo! Hitro povejte, ker se opat že pripravlja na odhod.

Opat je bil res vatal in se je poslavljaj od vojvodinje, tako da Rovani ni mogel več dati pojasnila, a bilo mu je všeč, da je tako prišlo, ker vzpričo grofice Helene ni maral govoriti.

Grofica Helena se je, ne meneč se za običaje, ki so veljali v plemenskih krogih, oklenila Rovanove roke in ga spremila iz hiše.

— Torej, gospod Rovani — je kramljala, z najvišjim dovoljenjem

ovolkoljubnih peg, katerih se še do danes ni opral; tisti, kateremu ne ostane najprimitivnejših pojmov, kar zahteva — da ne govorimo o kolektivnosti — sama dostojnost, in ki svojo klientelo s svojimi delami po vežah in cestah; da ima tisti najmanj pravice do takih vprašanj. To naj si »Slovenec« za ušesa napiše. Če pa ne bo dal miru, pridemo z novim materijalom — ne pojmo se tega boja izvojevati do konca.

— **V istrskem deželnem zboru** so bili včeraj popoldne silno burni prizori. Provročili so jih Lahi, ki so žvižgali in razsajali, ko so hrvaški poslanci govorili v hrvaškem jeziku. Deželni glavar se je postavil na stališče, da se sme v deželnem zboru govoriti samo v italijanskem jeziku in je dr. Trinajstiču in Mandiču vzel besedo.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes zvečer uprizore se v drugič Parmove »Amaconke«. V nedeljo, dne 25. t. m. sta dve predstavi: popoldne ob pol 3. igra se izven abonementa ob znižanih cenah veleabavna burleska »Lepa Lidia«, ki je pri dosedanjih predstavah vzbujala toliko smeha in povsem dosegla svoj namen. Naslovno ulogo poje zopet član opere gđ. Kalivodova, ostali veliki ulogi pa imasta gg. Lier in Verovšek. — Zvečer ob 8. uri poje se četrtič Verdijeva velika opera »Otello«. Ta predstava vrši se na čast v Ljubljani zbranim slovenskim odvetnikom. Ker se mora potem ta krasna opera za dalj časa odstaviti z repertoarja, opozarja se na to predstavo osobito tudi sl. občinstvo z dežele, da ne zamudi prilike, seznaniti se s tem velikim delom Verdijevega genija.

— **Učiteljske vesti.** Učitelj Ivan Wittreich iz Stare Loke je imenovan nadučiteljem v Čremošnjah.

— **Pravda za cerkveni sedež.** Iz Moravc se nam piše: Ne sme se prepustiti pozabljivosti pravda dekana Bizjana zoper Alojzija Vidice, bomo kočarico iz Gor-njega Prekra. Dekan je zahteval pri brdskem sodišču tako razsodbo, da se naj Alojziji Vidice prepove enkrat za vselej sedež v cerkvi v Moravčah. Rekel je, da ta žena ni na sedež prepisana, temveč njena mati s istim imenom, da se sedež že prodal Bistanovki, da so mu tudi gospod korar Kajdiž iz Ljubljane v pisnih zagotavljal, da oni niso nikoli sedeža na Alojzijo Vidice prepisali. Ker nimamo spiskov, ne vemo kako se je pravda vršila, reklo se je pa pri sodišču, da se bodo gospod korar Kajdiž pod prisogo v Ljubljani zasliali. Kaj so gospod korar, ki se prav dobro na testamente razumejo, v Ljubljani povedali, tudi ne vemo, le Alojziji Vidice se je potem pri sod-

gospe vojvodinje in gospoda opata me morate učiti jahati. Jutri jutraj začneva. Prosim da ste točni. Če me boste ubogali, Vam spravim nekaj slaščic, če ne, Vas zadene moja nemilost. O, jaz znam biti jako nemilostna. To bodele že izkusili. In, veste, dobro me morate izučiti v jahanju. Veste, kadar dobim ženina, bom ž njim ušla z doma na njegov grad. Oj, to bo izvrstno.

Opatu je vzpričo takega govorjenja kar kri šinila v glavo in pospešil je svoje korake kar je le mogel. Ko se je kočija odpeljala, se je grofica smehljaje priklonila do tal in opatu na svojih drobnih prstkih poslala poljub. Opat je to kar vrglo nazaj na naslanjač.

— Strašna ženska, ta grofica, je dejal poleg njega sedečemu kaplanu, ko je prišel nekoliko k sapi. Tako mlada — pa že tako pokvarjena. Celo meni je nastavljala mreže! Verjemite mi, to žensko si je izbral satan, da mu nalovi nekaj duš. Kake skušnjave je moral pretrpeti naš ubogi Rovan.

— Oh, te skušnjave, te skušnjave, je dvomno vzdihoval kaplan in napravil križ. Na tihem pa se je smejal opatovi naivnosti, kajti bil je velik častilec ženskega spola in dobro poznal elasti in boleat — skušnjav in se ni za nobeno stvar na svetu tako malo menil, kakor za svojo obljubo čistosti.

niji povedalo, da je gospod Bizjan od tožbe odstopil in da bodo vse stroške lepo sami plačali. Gospod dekan bo moral torej tistih 130 K, katere mu je Bistanovka plačala za sedež Alojzije Vidice, Bistanovski nazaj šteti in zadovoljen biti z onimi 10 K, katere mu je Alojzija Vidice pred 5 leti za isti sedež plačala. V petih letih so torej cerkveni sedeži v Moravčah od 10 K na 130 K poskočili. Lepa barantija. Dekan je torej s svojo pravdo pogorel, še bolj bo pa pogorel on, njegov ugled in njegovi kaplani, ko bomo obšinske može v Drtiji volili. Takrat bo sprevidel, da ga ljudje ne spoštujejo več kot dekana, temveč kot hujšaka.

— **Naš skladiatelj gospod Viktor Parma** biva že več dni, kakor poročajo hrvaški listi, v Zagrebu, da se dogovori z intendantom hrvaškega gledališča radi predstave svoje najnovejše operete »Amaconke«. Ako bodo dogovori dobro uspeli, bodo se »Amaconke« pele v Zagrebu še tekom tega leta.

— **Kletarski tečaj za gostilničarje in druge interese v Ljubljani.** Ta že omenjeni tečaj se bo vršil dne 27., 28. in 29. ter eventualno še 30. t. m. vsako popoldne ob 2—4/6. ure zvečer, in sicer po naslednjem načrtu: Na kaj je gledati pri nakupovanju grozdja in mošta ali vina? Kaj se bolj izplača? Kaj je vzrok, da se ponekod pridelujejo jako kisle, bolj šibke in malobavne vina? Kemična sestava mošta in vina ter pretvarjanje raznih sestavin. Kaj povzroči in pospeši pretvarjanje in razkrajanje teh, oscito sladkorja, ki se v grozdju nahaja? Naprava belega in črnega vina po starem in novem ali francoskem načinu. Naprava belega vina iz črnega grozdja. Naprava dezertnega vina. Kipenje in vrenje mošta ter sprememba pri kipenju. Pogoji za kipenje. Fiziologija raznih koristnih in škodljivih gliv in bakterij. Uporaba umetno gojenih kvasnic gliv ter alkohola za zboljšanje pokvarjenega ali šibkega vina. Uporaba raznih sredstev in priprav za ohranjenje zdravega vina. Pretakanje in umetno čiščenje vina z raznimi čistili, priprava in raba teh, osobito filtrov. Zboljšanje mošta in vina po Chaptalovem, Pasteurovem, Scheelovem i. dr. načinu ter z odki sanjem. Pripravljanje in ravnanje z vinom, namenjenim za steklenice; etiketiranje in hranjenje teh. Nastop in zabanitev raznih vinskih bolezni in napak. Zdravljenje pokvarjenih vin. Strokovna presoja raznih vin po okusu in po njegovi sestavi. Pravilno mešanje vin. Pripravljanje, popraviljanje in hranjenje vinske posode. Kemično določevanje sladkorja, kisline in alkohola v vinu in moštu z raznimi pripravami. — Poduk bo brezplačen ter se bo vršil v prekušalni kleti pod kavarno »Europa« na Dunajski cesti. Interesente naj se blagovole zglasiti najkasneje do 26. t. m. v pisarni Fr. Gombača pri deželnem odboru v pritličju na levi, in sicer od 8—12. ure popoldne ter od 3—6. ure popoldne. Za pismene zglasitve zadošča naslov: Fr. Gombač v Ljubljani.

— **Meščanska šola v Krškem** praznovala bo v nedeljo in v ponedeljek svojo 25. letnico. Dne 25. oktobra bo popoldne godba pred k. kr. okrajnim glavarstvom, zvečer serenada pred stanovanjem deželnega predsednika. Ob 8. zvečer pa koncert v »Bralnem društvu«. Dne 26. oktobra bo po maši šolska slavnost v telovadnici, potem pa ob ed vse šolske mladine. Godbene točke bo proizvajala godba c. in kr. varžadinskega pešpolka št. 16.

— **Od Sv. Jakoba pri Savi** se nam piše, da bodeta domača podjetnika gg. Andrej Maurer in Luka Habat iz Zagorja gradila nov most na traverze čez Savo. S tem se bode uresničila že dolgo let gojena želja tamošnjega ljudstva. Dne 5. novembra vršil se bode na licu mesta komisijski ogled.

— **Hudobni dečki.** Na občinskem pašniku med Zagorjem in Knežakom so 9. t. m. napadli 13 do 15 let stari fantalini posestniki Franjo Ucin in Marijo Udovč iz Kilovč ter jima odvzeli jermas hrušek, katere ste nesli domov. Isto so hoteli storiti tudi 11. t. m. Ivani Valenčič, a jih je preopdil dekličin oče, ki je prišel za hčerko po cesti. Orožniki so mlade malopridneže prijeli in jih izročili sodišču v Ilirski Bistrici.

— **Pretep.** V krčmi Jakoba Pagona v Oslici so se 18. t. m. stekli fantje, ker ni nobeden hotel poravnati računa za pijačo. Krčmar je hotel s svojo ženo fante miriti, a nalezel je slabo. Delavec Bašel je je namreč s tako silo udaril po glavi, da se je na mestu zgrudil. Pagon je hudo ranjen, da se dvomi, ako bo še okrevale. Bašel je že v rokah pravice.

— **Uboj.** V Bohinjski Bistrici so se 9. t. m. v ondodni krčmi spili in se stekli. Na zadnje so po-

tegnili nože in se jeli z njimi obdelavati. Strojari Ivan Žefran je bil pri pretepu zaklan in več fantov pa težko ranjenih.

— **Nesreča.** V Tenju pri Sv. Petru je 17. t. m. padel pri novi cerkveni zgradbi zidar A. Donatto z 10 metrov visokega črda in se tako hudo poškodoval, da so ga prepeljali v tukajšnji bolnišnico.

— **Utonil** je 17. t. m. v Primostku pri Metliki mlinar Fran Premer. Imenovanega dne je namreč potok Ladinna močno narasel in vdrl ponoči tudi v mlin. Franu Premerju, ki je v mlinu stražil, je najbrže na stopnicah s odrazilo, da je padel v vodo. Ker se je pri padcu mogoče tudi vdrl, je izgubil zavest in v plitvi vodi, ki je stala v mlinu, utonil.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1. Janez Petrovič, posestnik iz Podkrajja, je bil zatožen, da je svojo mater z roko po ustih in s črevljem po glavi udaril. Ker ni mati hotela proti sinu priti in je obdolženec dejanje tajil, moralo ga je sodišče, ker ni bilo družih dokazov za to, od zatožbe oprostiti. 2. Martin Korošec, črevljar iz Sobračevega pri Borovnici, je 28. kimovca zvečer v Begunjah pretel, da bode vas zažgal ter da ima pri sebi revolver, da bode vsakega ustrelil, kdor bo prišel v njegovo bližino. Na ta način je še posebno grozil Jerneju Ivančiču, ker ga je iz hleva spodil, v katerem je mislil brez njegovega dovoljenja prenočiti. Korošec se zagovarja s popolno pijanostjo; sodišče ga je obsodilo na 13 mesecev težke ječe. 3. Zvečer 16. rožnika je prišel vojaški begun Ign. Prašnikar k svoji sestri Mariji Rotar, kajzarjevi ženi v Spodnjih Gamelnjah ter jo prosil, da bi drugi dan na hranilno knjižico dvignila njegov denar v mestni hranilnici, v znesku 350 K, da bi mogel naprej iti, denar pa da mu naj prinese v Sisko, kjer jo bode čakal. Marija Rotar je res vse tako storila in Prašnikar je nato pobegnil v Ameriko. Marija Rotar je bila tožena hudodelstva podpomči, a ona se zagovarja, da ni vedela, da je Prašnikar vojaški begunec in da mu je to le zaradi tega preskrbela, ker jo je kot brat prosil. Sodišče jo je od zatožbe oprostito. 4. Brata France in Jožef Bradelj iz Zarečja sta telesno poškodovala Antona Zlosela, ker je popreje z nekim svojim tovarišem fantom nagajal, da bo izpred Kanderetove gostilne, v kateri je bil ples, zastavo odstranil, in je tudi Franceta Bradelja lahko poško toval; sodišče je obsodilo Franceta in Jožefa Bradelja, vsakega na 3 tedne ječe.

— **Žepna tatvina.** Predvečernjim je na Pogačarjevem trgu neki neznan uzmovič izmaknil branjevki Apoloniji Pogačnikovi, stanujoči v Cerkvenih ulicah št. 5 iz žepa denarnico, v kateri je imela okoli 10 kron denarja.

— **Izgnjene reči.** Natakarija Marija Mežnarjeva, stanujoča v Židovski stezi št. 3, je izgubila včeraj med 8. in 9. uro zvečer na poti od hotela »Lloyd« čez Marijin trg, po Wolfvovih ulicah in Kongresnem trgu do doma rujav usnjato denarnico, v kateri je imela okoli 10 K.

— **Hrvaške vesti.** Sarajevski nadškof dr. Stadler je došel 20. t. m. v Trst in se nastanil pri tržaškem škofu Naglu. — Novi državni odvetnik v Mitrovici. Upravitelj državnega odvetništva v Mitrovici bo imenovan sedanji namestnik državnega odvetnika, gosp. Marjan Knežič, a na njegovo dosedanje mesto pride pristav okrajnega sodišča v Mitrovici, g. Franjo Seifert.

— **Sin umoril očeta.** Franjo Vujnovič v Kešincih je umoril v silo bratu svojega očeta. Oče je bil znan kot silovit človek, ki je pred več leti umoril svojega strica. — **Umor.** V Lapovcu je bil na lastnem dvorišču iz zasede ustreljen Ilija Grigič. Ustrelil ga je neki Mato Ivančević, misleč da je Bože Grigič, nad katerim se je hotel osvettiti. — **Umorjen poljski čuvaj.** Gozdar Pavel Veselinovič je našel pred več dnevi nedaleč od vasi Klenka mrtvo telo poljskega čuvaja Nikole Jovanoviča. Orožniki so izledili krivca v osebi nekega Antona Pardovicekega iz Platičeva.

— **Najnovejša novice.** — Bivša princezinja Lujiza je pisala svojemu bivšemu soprogu, saškemu prestolonasledniku, ganljivo pismo, v katerem ga je prosila za dovoljenje, da bi smela o božiču obiskati svoje otroke. Prestolonaslednik je lastnoročno odgovoril, da bi ji željo rad uslišal, da pa o tem ne sme samostojno odločevati. — 80 žen in deklet so zaprli v Libercih, ki so si s pomočjo neke babice odpravljale posledice spolnega obževanja. — **Punt rezervistov.** Pri kontrolnem shodu v Terhete pri Komornu je občinski sodnik klfotal nekega rezervista, ker mu je predržno odgovoril. Vsi ostali rezervisti

so planili po sodniku, ki je komaj ubežal v občinsko hišo, kjer so ga stražili štirje orožniki. Vkljub temu so rezervisti naskočili hišo ter pobili vsa okna. — Zaradi protivstrij-skih demonstracij v Vidmu so zaprli v Trstu R. Dominicinja. — 40.000 mark je poveril občinski uradnik Keunig v Poznanju. — Na pošti v Rostovu se je izgubilo 185.000 rubljev.

— **Pijano govedo.** Pri veliki graščinski žganjarni v Stöllnu v Havellandu so pomotoma izpustili v korito, kjer se je napajala živina, špirit. Živina se je hudo opijanila. Krave so divjale po hlevih kakor nore ter se niso pustile molziti, še hujše pa so gospodarili vpreženi voli. Priptelo se je več nesreč. Drugi dan je imelo vse govedo vidnega »mačka«.

— **„Uzor vseh devic.“** Potrotniki v Olomucu so dne 20. t. m. obsodili farško kuharico 38 etno Vil-jemino Ganzar v 2½ letno ječo, ker je 2. julija letos rodila zdravo nezakonsko dete ter je živo pokopala na vrtu. Značilno je, da je detomirliki izdala ondodna občina iz spoštovanja do župnika spridevalo, v katerem se Ganzar imenuje »uzor vseh devic«.

— **Konec Eifflovega stolpa.** Parižani so se svojega Eifflovega stolpa naveličali in je sklenil občinski zastop, da ga bo leta 1910, ko ugasnejo vse s stolpom zvezane koncesije, odstranil. Nekateri mislijo, naj bi ga država kupila, da ga postavijo na kako francosko obrežje kot velikan-ski svetilnik. Nadejajo se pa tudi, da ga kupi kak zunanji kapitalist.

— **Zasebna vzgojevališča v Švici.** V Švici je danes 600 do 700 zasebnih vzgojevalnih zavodov; največja so v Curihu in vzhodni Švici; največ pa jih je v francoski Švici.

— **Koliko je židov na svetu.** Varšavski židovski časopis »Israelita« je prinesel statistiko o židih. Iz iste je razvidno, da živi v Evropi 8.526.280 židov, in sicer na Ruskem 5.082.343, v Avstro Ogrski 1.994.378, na Nemškem 590.000, na Romunskem 259.015, na Angleškem 179.000, na Nizozemskem 103.988, na Francoskem 86.000, v Italiji 47.000, na Bolgarskem 28.307, v Švici 12.551, v Belgiji 12.000 i. t. d. V Aziji jih živi 358.682, v Afriki 368.333, v Ameriki 1.169.886 in v Avstraliji 16.975. Na celem svetu je tedaj 10.439.250 židov.

— **Pater Jakob.** V Admontu je umrl bibliotekar in arhivar v ondodni benediktinski knjižnici, pater Jakob Wichner, star 78 let. Spisal je mnogo učenih knjig. Bil je sorodnik pok. Morreta, ki ga je ovekovečil v znani svoji ljudski igri »Gospod Jakob«, ki se je lani igrala tudi v našem gledališču.

— **Nov krompir.** Ravnatelj kolonijakega zavoda v Marziju, prof. Heckel, je napravil posrečene poskuse, kako se pri nas prideluje krompir, ki so ga dosedaj imeli le v močvirnatih pokrajinah v Urugvaj. Ta krompir ima več prednosti pred dosedaj znanimi vrstami. Rodi tudi v tako mokrotni zemlji, ki sicer ni za nobene druge nasade, spomladni mraz mu ne škoduje, tudi ga je treba le enkrat vsaditi, potem pa se plodi iz korenin, ki ostanejo v zemlji. V ta namen je treba le vsako leto njivo pognojiti in preorati. Steblovje raste in zeleni do pozne jeseni ter se lahko kosi za klajo živini, ne da bi sad v zemlji zaradi tega trpel. Ta krompir ne gnije ter se ga sploh ne primejo krompirjeve bolezni, tudi podgane ga ne objedajo. To pa za radi tega ne, ker ima — grenak okus. Toda poskusom na Francoskem se bo skoraj gotovo posrečilo, da mu odpravijo grenkobo. Že sedaj ga rade jedo nekatere domače živali, posebno perutnina. Krompirjevo cvetje diši kar jasmim.

— **Po 35 letih.** Pred 35. leti je napravil neki mladi angleški zdravnik s svojo novoporočeno nevesto ženitovansko potovanje v švicarsko gorovje. Z vsake gore sta prinesla v spomin planinske cvetlice in mahovje. Zadnji dan je zagledala mlada žena vrhu skale krasne planinske anemone. Mož je seveda takoj splezal ponje. Toda, ko jih je utrgal, je zdrknul ter padel v globok prepad v ledniku. Mož se je seveda takoj ubil, a njegovega trupla ni bilo mogoče dobiti iz globoke razpoke. Toda vodnika sta nesrečno ženo potolažila, da bo v teku več let lednik polagoma prišel v dolino ter bo potem mogoče dobiti truplo. Preračunala sta, koliko let bo do tega in mlada udova se je odločila, da se naseli v vasi pod planino ter čaka, da ji ledovje prinese ljubljene moža v dolino. In čakala je celih 35 let. Nedavno pa je lednik res zdrknul v dolino ter se raztaljal in trdo zmznjenega, prevlečenega z bliščem ledom so dobili ponesrečenca, ki je držal utrpane anemone v rokah.

— **Praktičen pismočič.** V neki občini blizu Londona živi neki invalid z leseno nogo, kateremu je dr-

žava izročila malo pošto. Mož je ob enem poštar in pismočič. Ker pa težko hodi, nabavil si je osla in voziček, da pisma razvažja. Toda tudi izstopanje z voza pri dostavljanju pisem v hiše mu je delalo težave, zato si vzame na voz vrečo kamenja. Ko postoji z oslom pred hišo adresata, meče tako dolgo kamenje v vrata, da si prihiiti naslovnik po pismo.

Književnost.

— **Kažipot po Ljubljani.** »Goriška tiskarna« v Gorici izdaja že deset let »Kažipot« po Goriškem in Trstu, kateremu je lani dodala še — Ljubljano. Januvarja meseca smo poročali o tem »Kažipotu« in omenjali, da take vrste knjige še nismo imeli. — Iz naznanila v »Soči« pomenamo, da izide »Kažipot« za leto 1904. takoj po novem letu. Naša Ljubljana bo letos še točnejše in lepše zastopana. — Reči moramo, da je ta »Kažipot« za ljubljansko trgovino in obrt velikega pomena. Ako imajo ljudje po Slovenskem kaj naročiti, pogledajo v »Kažipot«, dobe ondi zaželeno trdko in naročijo. Omeniti moramo, da dobe to obširno delo vsi naročniki »Soče« brezplačno kot prilogo, — in prodaja se tudi posebe, je torej po Slovenskem jako razširjena. — Oglasi v »Kažipotu« imajo za ljubljanske firme veliko vrednost. Priporočamo, da se trgovci in obrtniki poslužijo te ugodne prilike.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 23. oktobra. Iz Budimpešte je došla danes se zacijsionalna vest, da je odbor vladne stranke, ki je sestavljen vojaški program, odklonil posredovalne predloge, ki jih je po cesarjevem naročilu sestavil Lukacs, in soglasno sklenil, da ostane stranka pri svojih sklepih in da ne odnehaniti za las. V tukajšnjih političnih krogih, je to poročilo naredilo največji vtis.

Budimpešta 23. oktobra. Splošno se pripoznava, da je položaj tako resen, kakor ni bil še nikdar. Lukacseva mislila je ponesrečena. Današnji popoldanski listi streljajo proti Dunaju, kar se da. »Budap. Naplo« pravi, da se Ogrska ne pusti vladati z armadnimi povelji. Na Dunaju mislijo, da je vsako zagovarjanje madjarskih pravic kršenje subordinacije, a Madjari se s tem ne bodo sprijaznili. Madjari ne žele premembe na prestolu, ne boje se je pa ne. »Egyetertes« piše, da se je zdaj pokazalo, da ogrska ustava ni nikaka magna charta nego cunja brez vrednosti. »Budap. Hirlep« pravi, da krona nima drugih prerogativ, kakor tiste, ki jih ji je podelil narod. Če bi se Madjari sedaj udali vladarjevi zahtevi, bi s tem priznali, da ima vladar svoje pravice od božje milosti, med tem ko jih ima od narodove milosti.

Budimpešta 23. oktobra. Odbor vladne stranke je imel danes do 1. ure pop. sejo. Sklep, da se odklonijo posredovalni predlogi Lukacsevi, je bil storjen soglasno. Lukacs je bil naprošen, da o tem obvesti krono. Vsled tega se odpelje Lukacs še danes na Dunaj.

Beligrad 23. oktobra. Nasprotstvo med radikalnima strankama zastran volitve v državni svet se tudi danes ni poravnalo, vsled česar se sodi, da postane razpust skupščine neizogiben.

Pariz 23. oktobra. V parlamentu so klerikalci in njih zavezniki povzročili veliko razpravo o vladni politiki. Ministrski predsednik je v svojem govoru izjavil, da hoče vladati z republikanci proti klerikalcem in monarhistom, ter je napovedal zakon, s katerim se redovnikom sploh prepove poučevanje mladine. Zbornica je vladi s 332 proti 233 glasom votirala zaupnico.

London 23. oktobra. »Daily Mail« se poroča iz Yokohame, da Japonska mobilizira vso svojo armado.

Borzna poročila.		
Ljubljanska		
„Kreditna banka“ v Ljubljani.		
Uradni kurzi dunaj. borze 23. oktobra 1903		
Naložbeni papirji.		
100% majeva renta	100 15	100 35
100% srebrna renta	100 15	100 20
100% avstr. krona renta	100 15	100 35
100% zlata	119 45	119 65
100% ogrska krona	97 80	98 —
100% zlata	118 45	118 65
100% posojilo dežele Kranjske	99 25	100 25
100% posojilo mesta Spljete	100 —	—
100% Zadra	100 —	—
100% bos. herc. žel. pos. 1902	100 30	101 30
100% češka dež. banka k. o.	99 70	100 20
100% z. o.	99 70	100 20
100% zast. pis. gal. d. hip. b.	101 —	101 90
100% pešt. kom. k. o. z.	101 —	—
100% pr.	105 40	106 40
100% zast. pis. Innerst. hr.	101 —	102 —
100% „i.“ ogr. centr.	—	—
100% deželne hranilnice	100 25	101 25
100% zast. pis. ogr. hip. b.	100 —	100 60
100% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100 —	101 —
100% češke ind. banke	100 25	101 25
100% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98 50	—
100% dolenskih železnic	99 30	100 30
100% juž. žel. kup. 1/2, 1/4	302 75	304 75
100% av. pos. za žel. p. o.	100 50	101 50
Srečke.		
Srečke od leta 1854	170 —	179 —
1880	183 —	185 —
1884	252 —	264 —
1890	155 —	157 —
1894	292 —	297 —
1898	286 —	290 —
1902	261 —	264 75
1903	88 —	90 20
1904	129 75	130 70
1905	18 70	19 70
1906	457 —	461 —
1907	82 —	83 —
1908	78 —	83 50
1909	71 —	75 —
1910	63 10	64 10
1911	26 80	27 80
1912	67 —	71 —
1913	77 —	81 —
1914	500 —	521 —
Dolnice.		
100% železnice	—	—
100% državne železnice	—	—
100% avstr. ogrske bančne dol.	1610	1615 —
100% avstr. kreditne banke	—	—
100% ogrske	729 —	731 —
100% živnostenske	260 50	262 50
100% premogokop v Mostu (Brč)	692 —	698 —
100% Alpinske montan	—	—
100% Praške želez. ind. dr.	1735 —	1738 —
100% Bima-Muranyi	—	—
100% Trboveljske prem. družbe	381 —	384 —
100% avstr. orožne tovr. družbe	363 50	366 —
100% češke sladkorne družbe	150 —	153 —
Valute		
100% kr. cekin	11 34	11 38
100% franki	19 07	19 09
100% 80 marke	23 46	23 54
100% Sovereigns	23 94	24 02
100% Marki	117 25	117 45
100% Laški bankovci	95 25	95 45
100% Dublji	253 —	254 —
100% Dolarji	4 84	5 —

Žitne cene v Budimpešti.		
dne 21. oktobra 1903.		
Termal.		
Pšenica za oktober	za 50 kg K 7-60	
Rz " april 1904.	50	7-75
" oktober	50	6-25
Koraza april 1903.	50	6-55
Oves sept. 1904.	50	5-37
" oktober	50	5-42
" april 1904.	50	5-64
Efektiv.		
Fina pšenica 5 vin. višje.		

Katara na sopilih
se pri redni porabi
Rogaške slatine
zdatno olajša.

Umrli so v Ljubljani:
V hiralnici:
Dne 21. oktobra: Lovro Hudolin, kotlar, 73 let, Marasmus.

Meteorološko poročilo.					
Vilina nad morjem 806'2. Srednji uradni tlak 756.0 mm					
Okt.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Večrovi	Nebo
22.	9. sv.	735.3	11.8	ar. jzhod	oblačno
23.	7. zj.	729.3	9.4	sl. zzhod	dež
	3. pop.	728.7	11.8	sl. svzhod	oblačno

Srednja večerajšnja temperatura: 10.9°
normale: 9.3°. Močrina v 24 urah: 11.7 mm.

Zahvala.
Za mnogobrojne izraze srčnega sočutja med boleznijo in ob smrti našega nepozabnega pokojnega so-proga, oziroma očeta, sina, tasta in deda, gospoda
Alojzija Kraigherja
kakor tudi za mnogoštevilno častice spremstvo draga ranjega k večnemu počitku, izrekamo — ker nam ni mogoče vsakemu posebej se zahvaliti — tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Osobito pa se še zahvaljujemo sl. postojnski „Čitalnici“, sl. telovadnemu društvu „Sokol“ v Postojni in gg. gasilcem za častno spremstvo. gg. pevcem za ganljive nagrobnice ter vsem darovalcem prelepih vencev.
Srčna zahvala bodi vsem!
V Postojni, 23. oktobra 1903.
(2786) **Zalujoči ostali.**

Zahvala.
Za srčno sožalje, izraženo nam povodom smrti gospoda
Jakoba Gabriča
kovaškega mojstra v Kranji
kakor tudi za mnogobrojno spremstvo draga ranjega k večnemu počitku, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, osobito pa prečastiti duhovščini in visokospoštovanemu meščanstvu kranjskemu našo najiskrenejšo zahvalo.
(2761)
V Kranji, 23. oktobra 1903.
Zalujoči ostali.

Podpisano vodstvo štirirazredne ljudske šole v Staremtrgu pri Loži priporoča
pridnega dečka
ki je izvrsten računar in ki je tukajšnji 4. razred s prav dobrim uspehom dovršil, v kako prodajalnicu v Ljubljani. Ker je reven, a pošten, želi, da bi se ga vzelo v vse oskrbovanje, zato bi se ga dalje časa učil. Natančneje pove podpisano vodstvo.
Vodstvo štirirazredne ljudske šole v Staremtrgu pri Loži.
(2725—2) **Jakob Žebre, šolski vodja.**

Zahvala in priporočilo.
Povodom svoje preselitve iz gostilne „pri znamenju“ na Radeckega cesti št. 2
v restavracijo „Čaks“
na Radeckega cesti št. 16
zahvaljujem se vsem svojim cenjenim gostom, ki so me podpirali s častitim obiskom dosedaj ter prosim, da mi izkažejo svoje zaupanje tudi na novem prostoru. Potrudila se bodem, da vsestransko ustrežem svojim gostom z dobro pijačo in okusnimi jedili.
V novi restavraciji je na razpolago tudi
glasovir.
Priporočam se kar najbolje za mnogobrojni obisk in beležim z odličnim spoštovanjem
T. Leksander.

Razglas.
V soboto, dne 31. oktobra t. l., ob 10. uri dopoldne vršila se bode v občinski pisarni v Škocjanu na Dolenjskem
ofertna obravnava radi oddaje stavbinskih del pri zgradbi trirazredne šole v Škocjanu.
Stavbena dela proračunjena so sledeče:
Šolsko poslopje, izvzemši mizarška dela, ki bodo posebej oddana 26 884 K 88 h
Za napravo vodnjaka in ograje je preliminiran znesek 1 521 K 73 h
Skupaj 28 406 K 61 h
Dela oddala se bodo potom pisemnih ponudb skupno jednemu podjetniku, z izjemo zgolj navedenih mizarških del.
Ponudbam mora biti priložen vadij v znesku 1420 K.
Isti dan ob 1. uri popoldne vršila se bode tudi v občinski pisarni v Škocjanu na Dolenjskem
ofertna obravnava radi oddaje zgradbe dvorazredne šole v Klenoviku.
Stavbena dela, izvzemši zopet mizarška dela, znašajo, in sicer zgradba poslopja 17 130 K 46 h
za napravo vodnjaka ali cisterne, in za morebitno napravo škarpe na spodnjem delu stavbišča, kakor tudi za napravo ograje preliminiran je znesek 1 500 K — h
Skupaj 18 630 K 46 h
Dela oddana bodo potom oterne obravnave le jednemu podjetniku. Vadij znaša 930 K.
Načrti, proračuni in stavbeni pogoji so za obe zgradbi razgrnjeni v navadnih uradnih urah v obč. pisarni v Škocjanu vsakemu v pogled.
Krajni šolski svet v Škocjanu na Dolenjskem
dne 21. oktobra 1903.
(2780—1) **Predsednik: Kopina.**

Nova mesnica.
Uljudno naznanjam spoštovanemu občinstvu, da sem
otvoril
na Tržaški cesti št. 2, v Ljubljani
ново mesnico
kjer prodajam goveje meso od pitanih volov kakor tudi telečje meso.
Se priporočam z odličnim spoštovanjem
Josip Strehar, mesar.
(2745—2)

Tesarje
išče k stavbi bolnice in mostu
stavbno podjetništvo v Tolminu.
4 pari čevljev za 5 K.
Ker sem pri nekom konkurzu nakupil ogromno število čevljev, jih bodem prodal se kratak čas po čudovito nizkih cenah in sicer: 1 par moških in 1 par ženskih usnj. čevljev na trakove, dobro podkovanih, dalje 1 par moških in 1 par ženskih modnih čevljev, vsi 4 pari so močni in narejeni po najnovejšem kroju, za zimski čas gorko podvlečeni; velikost po cm.
Vsi 4 pari stanejo samo 5 kron. — Denar naj se pošlje po nakaznici ali pa plača po povzetju. — Zamenja dovoljena, tudi se denar brez pomisleka vrne.
Razpošiljalnica čevljev (2758)
A. Gelb, Krakov, št. 40/4.

Mednarodna panorama.
v Ljubljani — Pogačarjev trg.
Fotoplastični umetni zavod
I. vrste.
Najcenejše potovanje po vsem svetu.
Vsak teden druge dežele.
V soboto, 24. oktobra 1903
zadnji dan razstave:
Kronštatsko-peterburške slavnosti.
Od nedelje, 25. oktobra 1903
do sobote, 31. oktobra 1903:
Zanimiv poset
Neapelja in otoka Capri.
Vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — odprto od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure popoldne.
Za šole in društva znižana vstopnina.
Z odličnim spoštovanjem
(2770) **ravnateljstvo.**

Havra v New-York
samo 6 dni
vezijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki
„Francoske prekomorske družbe“.
— Edina —
direktna in najkrajša črta.
Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino (2—22)
oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ed. Šmarda
v Ljubljani, Dunajska cesta 6
blizu znane gostilne „pri Figovcu“.

1000 kron
ako je gljufija!
Brezskrbno rodbinsko srečo jamči knjiga o preobilnem blagoslovu otrok. Z več tisoč zahvalnicami pošilja diskretno za 90 h v avstr. znakah gospa
A. Kaupa, Berlin
S. W. 220 Lindnerstrasse 50

Ure na nihalo z godbo
13 K & 16 K
so zadnja novost v izdelovanju ur. Te francoske miniaturne ure so 69 cm dolge, omarica, natančno taka kot kaže slika, je iz naravne orehovine in fino zlikana, z bogato pozlačenimi fantazijskimi robovi, z umetne izrezljamim nastavkom in igra vsako uro najlepše koračnice in pesne komade. Cena z zavitkom in zabojem samo 16 kron. Ista ura brez godbe, ki pa bije vsako pol in celo uro z zavitkom in zabojem samo 13 kron. Te ure na nihalo ne gredo samo garantirano točno na minute, ampak so radi res krasne opreme lep in eleganten del pohištva.
Pozornost vzbuja krasna stenska ura s natančno regularnim budilnikom in toplomerom, 65 cm dolga, 25 cm široka. Cena 8 kron.
Pošilja po povzetju
M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3. (2317—4)
Bogato ilustrovani ceniki zastoj.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.
Izvod iz voznega reda.
veljaven od dne 1. oktobra 1903. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomest, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomest, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marjine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane. Praga (direktni voz I in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomest, Monakovo (Direktni vozovi I in II. razreda Trst-Monakovo). — Proga iz Nove mesta iz v Kocvje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kocvje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kocvje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomest, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak (direktni vozovi I in II. razreda Monakovo-Trst). — Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Praga (direktni vozovi I in II. razr.), Francove vane, Karlove vane, Heb, Marjine vane, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomest, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubno, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomesta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubno, Beljaka, Smohora, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomesta v Solnograd. — Proga iz Nove mesta iz Kocvja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj. iz Novega mesta, Kocvja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kocvja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih, samo oktobra. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Čas pri- in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. (1719)

Naznanilo.
Podpisana si usojam vljudno naznaniti slavnemu občinstvu, da sem
prevzela dobro znano
gostilno „Pri znamenju“
Radeckega cesti št. 2.
Točila bom pristno Koslerjevo pivo kakor tudi pristna vina. — Sprejemajo se tudi naročila na kosilo in večerjo. Obljubujem cenjenim gostom, da jih bodem v vsakem oziru z dobro postrežbo zadovoljiti skušala.
Otvoritev gostilne bo v soboto, 24. t. m. z godbo in plesom.
Za mnogoštevilno udeležbo prosim in se priporoča
(2764) **Marija Glinšek, gostilničarka.**

Mesečna soba
z vso opravo in posebnim vvhodom
se odda s 1. novembrom t. l. na
Starem trgu št. 32, 1. nadst.
naravnost iz stopnje. (2747)

Gostilna „Čitalnica“
na Vrhniki se da v najem s 15.
novembrom ali 1. decembrom t. l.
Pojasnila daje **Anton Albert**
na Vrhniki. (2755—1)

Blagajničarica
za trgovino z mešanim blagom se
sprejme. (2762—1)
Naslov pove upravništvo Sl. Nar.

Lokal
v sredini mesta
pripraven za vsako obrt ali trgovino
odda se takoj ali pa tudi pozneje
za nizko najemnino. (2763—1)
Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“

Izvrstna fina (11—242)
vina v buteljah
se dobé v trgovini
Edmund Kavčič
Ljubljana, Prešernove ulice

Sprejmejo se
pod jako ugodnimi pogoji
soldni in spretni
zavarovalni potovalci.
Ponudbe naj se pošljejo pod
„zavarovalni potovalci“ na uprav.
ništvo „Slov. Naroda“. (2425—12)

Za staro, dobro vpeljeno
pekarijo v Celovcu
išče se najemnik,
odnosno se jo tudi s hišo vred pod
ugodnimi pogoji proda.
Ponudbe, oziroma vprašanja iz-
volijo naj se nasloviti na upravništvo
„Slov. Naroda“ pod J. N. (2737—2)